

TAKARÉKOSKODNI

MAGGI-kittüntetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világkiállításokon. (Maggi Gyula bírlótóg)

ESZMÉNYI KEBEL
Érhető el a **Pilules orientales** által, Ratió gyógyszeráról Párisban, Passage Verdeau 5. az egyedül szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészénekné artana, az aszsonyi kebel fejlődését, valamint a kebel idomának szilárdaságát biztosítja. Egy üvege ára használatai utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 9791

SERRAVALLO

China-bora vassal.
Erősítő szer gyengék, vérszegények és lábadosók számára. Értégyerjesztő, ideg-erősítő, vérjavító szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitűnő íz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Francia szabadalom. A szépség litka, ideális illattal feltelentül tartós, egészséges és díszítő. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és ide szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 49, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszerárán Budapeston.

Egy háztartási mérleg ingyen!!
Minden olcsó árak mellett küldöm szét tulkalmazott rakományból világhírű s kiváló minőségű mérleg általános kedvelt
mexikói ezüstáruimat
és pedig:
6 drb. mek. ezüst asztali kész. 6 * * * evővillát.
6 * * * evőkanalat
12 * * * kávékanal.
6 * * * kiváló deszertkést.
6 * * * deszertvillát.
1 * mek. ez. levesmer. kanál
1 * * * ezüst tejmerítő.
2 * * * elegáns szalon asztali gyertyatartó.
Összesen **frt 6.50**
Minden megrendelő cseként a katalognak egy szavatosság mellett pontosan működő 10% kék hordeknépeségű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótaillat vállalok. Szállítás a pénz előzetes beküldése esetén vagy után vétel törvény az európai raktárból: K A N N I G N A C Z Bécs II., Lillienbrunn-gasse 17. 10103

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
TE RMÉSZETES SAVANYU-KUT

SCHÖNWALD IMRE arany- és ezüst-ékszer- Pécssett 122.

13 próbás, hivatalosan fémjelzett valódi ezüst evőkészletek. 10197

6 személyre masszív ezüst evőkészlet: 12 személyre masszív ezüst evőkészlet:

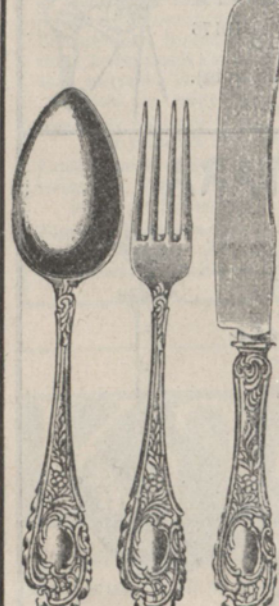
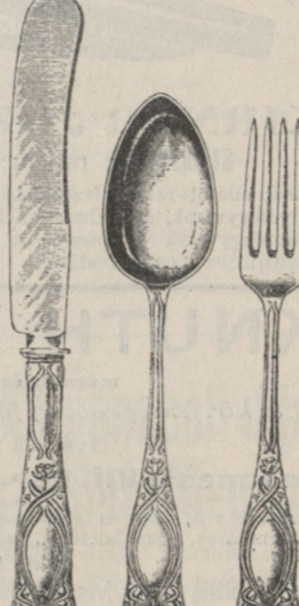
Tartalmaz:

6 ezüst evőkanalat,	6 ezüst evőkanalat,	12 ezüst evőkanalat,	12 ezüst evőkanalat,
6 * kávéskanalat,	6 * kávéskanalat,	12 * kávéskanalat,	12 * kávéskanalat,
2 * sókanalat	6 * moccakanalat,	2 * sókanalat	12 * moccakanalat,
aranyozva,	2 * sókanalat	aranyozva,	4 * sókanalat
6 ezüst kést acélpengév.,	aranyozva,	1 ezüst levesmerőt,	aranyozva,
6 * villát acélpengével,	6 ezüst kést acélpengév.,	1 * tejmerőt,	12 ezüst francia villát,
1 * levesmerőt,	6 * francia villát.	1 * evőkést acélpeng.,	1 * evőkést acélpeng.,
1 * tejmerőt,	1 * levesmerőt,	12 * evőkést acélpeng.,	1 * levesmerőt,
1 * vastagételszedőt,	1 * tejmerőt,	12 * villát acélpeng.,	1 * tejmerőt,
2 * sőtartót, belül	1 * vastagételszedőt,	2 * sőtartót, belül	2 * vastagételszedőt,
aranyozva üvegbetéttel.	2 * sőtartót, belül	aranyozva üvegbetéttel.	2 * sőtartót, belül
	aranyozva üvegbetéttel.		aranyozva üvegbetéttel.

Csinos bőrtokban 141 korona. **Csinos szarvasbőr tokban 200 kor.** **Csinos bőrtokban 265 korona.** **Csinos bőrtokban 396 korona.**

Minden egyéb összeállításra nézve költségvetéssel szolgálok.

Vidéki megrendelések különös gonddal — postafordultával — csomagolás felszámítása nélkül intézettek el.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

lehet a sokszorosan kitüntetett **Maggi-ízestítő** helyes használata mellett. **Néhány csepp** — a tálalásnál hozzátevé — elegendő, hogy ezáltal gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk. **Üvegekben 50 fillértől kezdve** (utántöltve 40 fillértől kezdve). Kapható minden fűszerkereskedésben, csemegé-üzletben és drogeriában

Az egyedül létező valódi angol **SZÉPÍTŐSZER** a Balassa-féle valódi angol **UGORKATEJ,** mely azonnal eltávolít minden szepőt, májfoltot, pattanást, borjakát (mitesser) stb. s az arcnak friss idéséget, fiatalosgot kölcsönöz. **Egy üveg ára 2 kor.,** ehhez ugorka-szappan 1 kor., pondre 2 kor. 10254

Főszékül: **Balassa Kornél** gyógyszerár. Budapesti hely: **Erzsébetfalva.** Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: **Török József** gyógyszerárban Király-utca 12 és Andrássy-út 26.

Egy a külföldön nagy arányokban bevezetett, kitűnő ízű, védjegyzett 10253 **alkoholmentes ital** magyarországi kizárólagos főkvállalatának megindításához 50,000 korona tőkével **társ. kerestetik.**

Ajánlatok «Nagy jövő» czímen e lap kiadóhivatalához kéretnek.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik **csúsz és köszvény ellen** a **KRIEGNER-féle REPARATOR**

Törvényesen védve!
A Szt. Rókus- kórházban 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást eredményezett.

Nagy üveg ára 2 kor. Kis * * * 1 *

Kapható a gyógyszerárakban.

Óvakodjunk az utánzatoktól, csak Krieger-félet fogadjunk el.

Legtökéletesebb arc-tisztító és szépítőszerek!

Hatásuk csodás.

Akácia-crème

Törvényesen védve! Óvakodjunk utánzatoktól!

E világhírű Akácia-arczenőcs nem ártalmas; sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz; minden arcot üdít, frissít és szépít.

igazi urnőknek egyedül kedvelt pipereczkái:

Akácia-crème — 2 korona
Akácia-puder — 1 *
Akácia-szappan — 1 *

FŐRAKTÁR: 10168

Vérszegénység, étvágytalanság, sápkór, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a **KRIEGNER-féle Tokaji China Vasbor.**

E nagyon kellemes ízű ital kiváló sajátosságait az orsz. egészségügyi tanács is méltatta s ajánlásra a belügyminiszterium engedélyvel látta el.

Nagy üveg ára 6.— kor. Kis * * * 3.20 *

Magyar Korona-gyógyszertár
Budapest, VIII., Kálvin-tér.
Kapható gyógyszerárakban, de tessék mindig határozottan KRIEGNER-félet kérni. Postai szétküldés utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

4. SZ. 1904. (51. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, JANUÁR 24.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és (egész évre 24 korona) Csupán a (egész évre 16 korona) A POLITIKAI UJDONSÁGOK (egész évre 10 korona) Képföldi előfizetésekre a postai utalással POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt (félévre ... 12 * VASÁRNAPI UJSÁG (félévre ... 8 * (a Világkrónikával) (félévre ... 5 * meghatározott viteldíj is csatolandó.

BAKSAY SÁNDOR.
SEM AZ ALAK, sem a név nem ismeretlen olvasóink előtt, kiknek most már ötödikben mutatjuk be. Először 1878-ban, lapunk 25 éves jubileumi számában az összeg munkatársak társaságában; 1887-ben, midőn *Gyalog-ösvénye* első kiadása megjelent; és 1891-ben mint a kunszentmiklósi református egyház jubiláns lelkészét. Mindhárom alkalommal mint egyik legrégebb és leghívebb munkatársunkat, kinek géniuszával 30 év alatt számtalanszor találkozott olvasóink elbeszéléseiben s egyéb alkotásaiban, melyek alig néhányat leszámítva, kivétel nélkül a «Vasárnapi Ujság»-ban jelentek meg. Legutóbb pedig múlt évi 20-ik számunkban azon alkalomból közöltük arcképét, midőn őt a Magyar Tud. Akadémia rendes tagjai díszes sorába emelte.

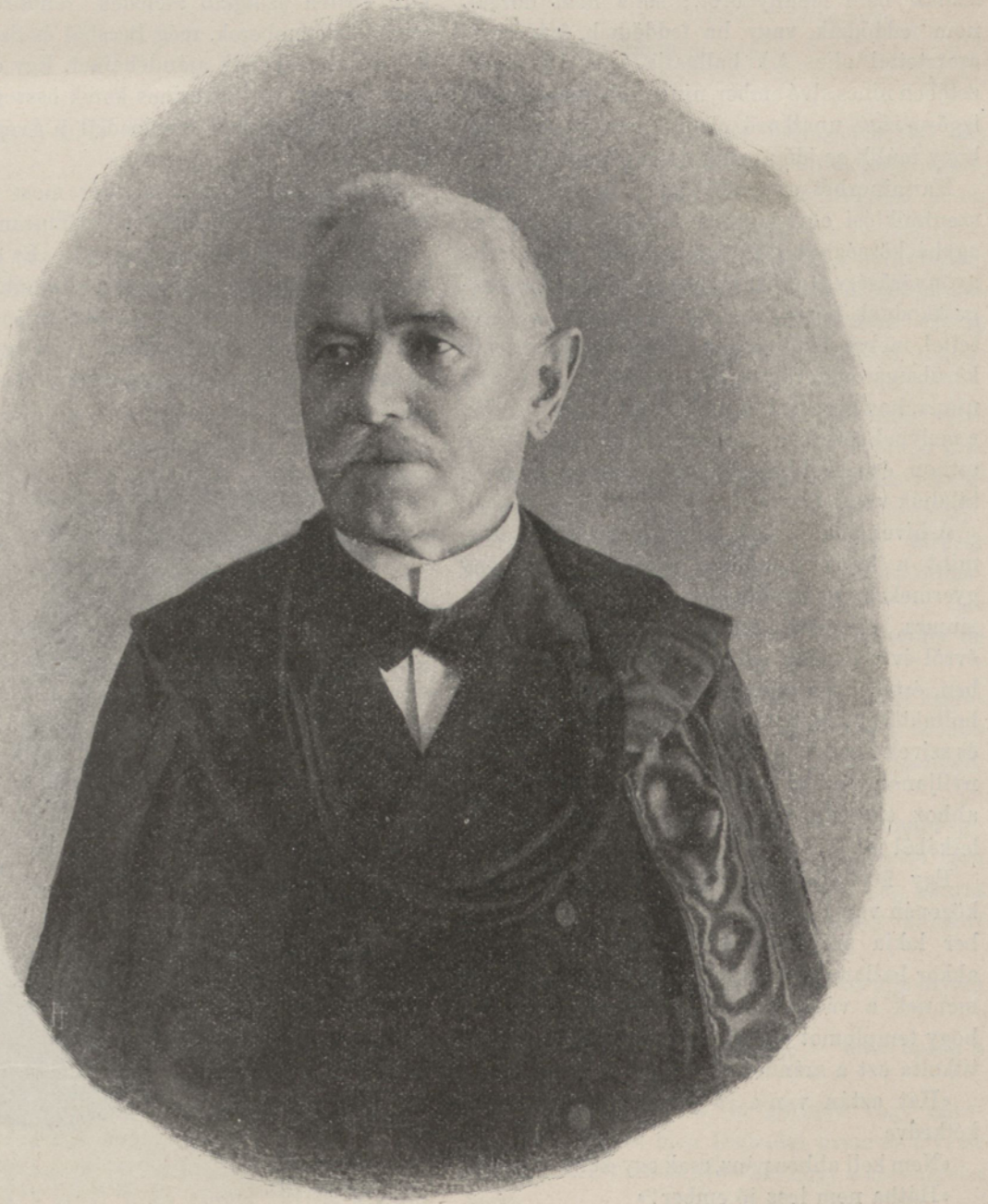
hogy a kálvinista lelkész igazi typusául alig találhatnánk kellőbb alakot akár külsejére, akár szellemi tulajdonságaira nézve, mint az övét. Már csak származásánál fogva is. Sarja egy egészen papi nemzetségnek, mely századok folyamán mintegy 25 papot és néhány tanítót adott a református egyháznak Beregött Gömörig és Zemplén—Abaujtot Somogy—Baranyaig. Ez az ő arisztokráciája, mint mondani szokta, mely-

hez még azt is hozzáteszi, hogy «családja férfi sarjai közül 400 estendőn keresztül (kivéve két Istvánt, t. i. a hejezeit és a rimaszombait) egy sem volt Magyarország határain kívül, anyanyelvén kívül más élő nyelvet egy sem beszélt (ő sem); deakül ellenben mindegyik tudott.» A származáshoz járult a hivatás. Szerencsésebb szónoki organummal, mint az övé, kevés

Most első sorban a lelképástort mutatjuk be Kunszentmiklós lelkészében, kit a dunamelléki reformált egyházkerület püspökévé választott, a legmagasabb helyre emelvén őt, a melyet református lelkész elérhet.

A választó egyházakra bizonyára hatással volt az irodalmilag országosan ismert név; lehetetlen is, hogy a legmagyarabb egyház közönsége figyelmen kívül hagyja jelöltjeiben vagy választótaiban azokat az érdemeket, melyeket a közművelődés, a szépirodalom vagy a tudományok szolgálatában szereztek: mind a mellett nagy tévedés volna azt hinni, hogy az egyház közönsége ilyen, bármily fényes, de mégis csak világias eredmények által engedné magát vezéreltetni. Akármilyen irodalmi kitűnőség is, a püspökválasztásnál irányadó természetesen mégis csak a lelképástori tulajdonságok harmonikus egysége lehet.

E tulajdonságokat a Múza követelményeivel egyeztetni református papnak nem is nehéz. Híveihez, a társadalomhoz, hazájához való viszonya szabadabb mozgást, bátrabb kifejezést enged meg, sőt biztosít érzései, gondolatai megnyilatkozásának, másfelől «tiszteltes» neve és hivatala kimérik ezen megnyilatkozások illő határát. Így látjuk ezt Szász Károlyban, Szabolcskában, főként Tompában. Így Baksayban is, kiről egykor találóan jegyezte meg Török Kálmán: «hallván a lelkész, azonnal felismerjük benne az író is, és olvasván az író, felismerjük benne a lelkész és pedig a kálvinista lelkész.» És hozzá tehetjük, annyira kálvinista lelkész,

Baksay Sándor, a Duna-melléki ref. egyházkerület új püspöke.

BAKSAY SÁNDOR DOLGOZÓ-SZOBÁJÁBAN.

Jefy Gyula fényképe.

ember rendelkezik, és természetesebben kevés ember beszél, mint ő. Soha nem deklamál, nem skáláz, nem mennydörög; soha nem dorgál, nem feddődzik, vagy ha feddődzik, feddése is szeretettel teljes. A ki hallgatja (és az ő gyülekezetében nincs alvó ember, nincs köhécselés, nincs izgó-mozgó, unatkozó elem), nem veszi észre, hogy múlik az idő; pedig néha jól elmúlik.

Harminczhét esztendő óta szolgálja a kunszentmiklósi egyházat; e tehetős, sőt gazdag egyházközösségben «az ő igája könnyű, az ő terhe gyönyörűsége». Biznak benne, vonzódnak, ragaszkodnak hozzá, szeretik. Nem azzal a szeretettel, mely a fiatal papok első esztendeit szokta körülugározni ragyogva s aztán hamu marad utána, hanem azzal, a mely évről-évre erősödik, a melynek mindjárt üres a város, mihelyt ő nincs otthon, és a mely retteg a gondolattól, hogy el találják vinni Pestre.

A hívek bőkezűségét kevés eklézsia érzi úgy, mint a kunszentmiklósi. Egyházra, szegény gyermekek gyámolítására, főként a gimnáziumra, szemefényére a kis-kun városnak, évről-évre gazdag adományok teremnek pénzben, értékekben közel- és távollevőktől, élőkől, holtaktól, valláskülönség nélkül. Ezek a kezek és szívek maguktól is megnyílnak, de hogy megnyiljanak s minél nagyobb számban nyiljanak, ahhoz egy-egy sugár járul a «mi papunk» lelkéből is.

Egy 20—25 négyszögmeér földnyi sík pusztá közepén van Pusztá-Kerekegyháza, kétszáz ember lakja szétszóródott tanyákban, kik csak akkor hallanak harangszót, mikor Kecskemétre mennek a vásárra. Baksay feltette magában, hogy templomot épít Kerekegyházának. Nem is titkolta ezt a szándékát.

«Hát aztán van-e rá pénz?» kérdezik tőle kételkedve.

«Nem kell ahhoz pénz, csak egy-két jó ember!»

«Hátha nem lesz jó ember?»

«Nem is kell. Lesz egy-két özvegyasszony.»

«Lett is egy szép prédikációra sok. — Egyen-

ként, tizenként, ötvenként, százanként gyűltek a koronák minden külön megkeresés nélkül. Pesten szolgáló cselédek, rendőrök, postások, üzletemberek, még Bécsből és Szerajevóból is, küldözgették ajándékaikat. Egy esztendő alatt együtt volt a csinos kerek összeg, másik esztendőben készen emelkedett a szép tornyú kőtemplom a pusztá közepén.

«Hát aztán ki prédikál már most ebben a templomban?» kérdezték az öcsémuramék.

«Senki!» felelt a mi papunk. «Ez a torony fog prédikálni napról-napra, hathatósabban, mint a legékesen szólóbb predikátor.»

Huszonöt év óta esperese a solti egyházmegyének. Érintkezése lelkészársaival egészen

családias; körleveleibe néha egy kis humort is vegyít. Sokszor szól leányomnak, hogy menyem értsen róla. Ha valaki magára vesz belőle valamit, aztán duzzog és tiltakozik, a keserűségnek egy-egy bibliai vagy deák idézettel veszi élet.

Közgyűlési megnyitó beszédei, jelentései is formájukkal a szépíróra vallanak. Egy-egy körkép, melyen a szemlélő előtt elvonulnak egy esztendő jelenségei, kiméletes jelzése a fogyatkozásoknak, élénk színezése az érdemnek, lelkesült magasztalása a buzgóságnak, zsolnári, bibliai képekkel, klasszikai idézésekkel megvilágítva. Egy-egy felhívása az égett vagy árvízvette népek érdekében ezer szívet hoz mozgásba. «Nem rövidül

A KUNSZENTMIKLÓSI REF. TEMPLOM ÉS PAPIAK.

Jefy Gyula fényképe.

meg az Úrnak karja» című kiáltványát zsolnártárra ragasztva őrzik a bogyaizlói népek.

Hív volt eddig a kevésen...

Bemutatjuk kis dolgozó szobájában, melyet ő donjonnak nevez. — Két nagy világos ablaka parkra nyílik, melyet ő halasi nyelven sügejnek nevez. A sügejnek fái most hóval terhesek; az ágak között madarak röpködnek s lesik, mikor nyílik meg az ablak, mikor nyílik ki azon egy fehér kéz, a ház lelkének boldogító keze, s miként hinti tele csemegével az ablakokra függesztett iskátulát. Itt ül a mi papunk, a nagytiszteletű és gondol a lelkekre, a kik drágábbak az égi madárnál, a kiknek gondját ő reá bizta az Isten. Sz. B. + N. M.

KÁTYÁNSZKI VLADISZLÁV KÖLTEMÉNYEIBŐL.*

MERRE, MERRE?

1.

Merre, merre? kérdelem egyre
Sűrű felhőt fenn az égen,
Míg rohan, fut nagy sietve...
De nem felel, hallgat mélyen;
Csak tolong s tán ő se tudja,
Merre visz a vándor-útja?!...

Merre, merre? kérdelem egyre
A habot, míg fut rohanva
S a fülembe zúg morajja...
Ám a hab fut nagy sietve
S meglehet, tán ő se tudja:
Ér-e véget vándor-útja?!

Merre, merre? kérdelem egyre,
A mikor a szertelen vágy
Seregestől ront szívemre
S megpihenni percze sem hágy...
Ám a vágyak futva szállnak —
Sírkövéhez jó anyámnak...

2.

Ó, ti felhők, mért visz egyre
Útatók csak napkeletre?
S mért feledtek engem itten,
Mikor épen ott születtem?!

Csak gomolygokt egyre, folyton
A borongó égi bolton,
Mint a kőszá vágy szivemben,
A mely hánnya-veti lelkem...

Kebleteknek víz a gyöngye
S termő áldást hint a földre...
Ám nyomában könnyeimnek
Csak siralmak s bú teremnek.

Bősz haragtok zúz világot, —
Az enyém hervaszt virágot:
Vihar után megpihentek,
Ámde nyugta nincs szívemnek!

3.

Barna felhők, szálljatok,
Gyors futással, nagy-sietve,
Hadd röptöföns nakeletre,
Szép hazámba szárnyatok;

Vigyetek langy esőt arra
A kiszáradt bús avarra
S véres arczát — ráperegyén —
Permetegtek mossa enyhén...

Ám maradjon itt a villám;
Ott eleget cikázott tán?!...
Enyhe szellő halk fuvalma,
Az kíséren csak suhanva
És az én hő sóhajom:
Áldva légy, szép otthonom!

Fordította: Szász István.

* Kátyánszky Vladiszlav (1830—1890 a régibb szerb költői gárda egyik jelese. Magyarországon született ő is, a bács megyei Szenttamáson; Egerben és Zág-ráiban tanult jogot s aztán gimnáziumi tanár lett Szerbiában, majd élete vége felé lapszerkesztő. Különösen a hazafias lírában kiváló, de elbeszélő költeményeket is írt.

Kinnach László rajza.

— A TARTÁSI PÉNZT ELŐRE KIFIZETEM EGY FÉLÉVRE.

A VÉN GAZEMBER.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

Irta Mikszáth Kálmán.

Pedig veszedelmes várandóság volt együtt a kettő. Nehéz a mérleget megcsinálni róla. A «követel» rovatba kell-e tenni, — vagy a «tartozik»-ba az egyiket? Majdnem elepedett a csókért (semmi sem makacsabb a gyerek szerelemnél) és minden vére felforrta a pofon gondolatára (semmi sem érzékenyebb, mint a kamasz-büszkeség). Pedig nem juthatott eszébe az egyik a másik nélkül. Mintha egy pajkos dzsin kivenné a szívet s folyton mártogatná felváltva mézbe, marólúgba.

Szerette volna, ha találkozik Marival úgy mint azelőtt, minden este kiszinezte ágyában azt a jelenetet, ha be találna állni másnapra, de a baroneszka is kurta kapiczányra volt most fogva, gyorsan kezdett fölfelé nyúlni, a tavalyi szoknyácskán mind ki kellett eresztetni a hajtásokat s megjött a lány-gyerekek első halálos ellensége: a «Nem illik»; többé már nem lehetett künn kószálni a réteken és a faluban, az urasági parkban ellenben Laczinak volt koczáztatott vállalat mutatkozni.

Igy mult el az utolsó vakáció is a nélkül, hogy valami történt volna. A végzet, úgy látszik, ad acta tette a csók és a pofon dolgot. Ó maga pedig óvatos volt. Hogy az egyiket kikerülhesse, lehetetlen volt behajtani a másikat. Szent Mihály-napkor mindennek vége lett. («Csak még egy napig lehetnék itthon» — sóhajtozott Laczi). A borjubőrös ládat föltették a kocsi s azzal upre pupos bevitte a nagyapa a városba, egyenest a templom-utczába, Disznóy Mihály uramhoz, a kinek a czigtáb-

laja egy alacsony sárga házacskán volt kialakítva, egy akkora kulcsot ábrázolván, a minővel talán csak Szent Péter nyitogattja az ég óriás kapuit.

A mester épen künn szipakolt a boltajtóban, hosszú megszárát lefogtva s kezeit zöld posztó köténye alá dugva, miközben hangosan beszélt, a felhőket nézegetve, mintha azokkal disputálna.

Mivelhogy háttal volt fordúlva, nem vette észre Borly kasznárt és unokáját, a kik a piazcon hagyván a szekérüket, gyalogosan közeledének.

— Adj isten jó napot, Disznóy Mihály uram, köszöntött rá Borly. Úgy látszik, önmagával beszélget kegyelmed?

Disznóy uram megrezzent, hátra fordult, de egy csöpp meglepetést se árukt el.

— Hát azt teszem, — felelte, — mert szeretek becsületes emberrel beszélgetni, a ki tovább nem adja, a mit mondok. Fogadj isten azonban.

— Elhoztam a fiút, Disznóy uram. Lopva bandzsálitott rá a mester, majd így szólott az ő szokásos finom módján, mert igen finom beszédű vala a neve végett. Meg akarta mutatni a világnak, hogy ha Disznóy is, azért nem disznó.

— Szívemből épülök látásának körülményein és mikéntjén.

— Neveljen belőle embert, — tette hozzá a kasznár.

— Magától nő a fa görbére vagy egyenesre, — jegyzé meg Disznóy uram és kivette az egyik kezét a köténye alól, hogy a kasznáréba tegye.

Mire elmozdult a boltajtóból s előre ereszté a vendéget, mondván:

— Falak között vagyon a komoly megbeszéléseknek a barázdája, hogy a magát ne gurljon a szomszédba.

Beléptek a boltba, hol senki sem volt s hol száz meg száz lakat és kilincs fénylett az üvegrámák alatt. A belső helyiségekből, hová egy ajtó nyílt, kalapácsolás, fűrészelés, nyiszálás zaja hallatszott be.

A kasznárnak egy kis támla nélküli széket gurított a gazda, mialatt még egyszer végigmustrálta a gyereket a tekintetével, aztán megnyomogatta a vállperezeit:

— Hogy hinak?
— Borly Lászlónak.
— Rosz név, — mondotta elégedetlenül — nem lakatosnak való. Miska, Gyurka a lakato-

ból cserepet. De legyen úgy, a hogy a nemzetes úr mondja.

— Hát abban állapodtunk meg, ugyebár, hogy a gyerek kosztját én fizetem fél huszasával naponként, de ebben benne van háromszor hetenként a pecsenye és a tanítás is, mert semmi munkát nem köteles végezni, a mit az inasok szoktak, csak olyant, a mi a mesterséggel jár.

— Szóval, hogy egy Esterházy herceget tartok itt a műhelyben, — egészíté ki a mester keserűen.

— Ebben maradunk.
— No, no, — bólintott ismét a lakatos.
— A fiú tehát most már itt marad, a ladját majd ide hozzák, ott van a kocsin. A mi

Laczi tehát ott maradt a lakatos-műhelyben és szorgalmasan tanulta a mesterséget. Azt lehetett volna hinni, hogy nem szokja meg a lakatosságot, de ellenkezőleg történt, a lakatosok őt nem bírták megszokni. Kíríté e szurtos környezetből a nyalka úri, a tintanyaló, a mint neveztek. Nem tudott összeforjni velök, nem húzott sem a legényekhez, se a magához hasonló inasfiúkhoz, nem hancuzozott velök, hanem könyveket olvasott vagy rajzolt, ha üres ideje volt.

Nem is igen szerette a személyzet.
— Mit keres itt köztünk? Hát már mindenki mesterember akar lenni? Megéljük még, hogy az esztergomi érsek is maga csinálja meg a lakatokat a pénzes szekrényekre. Még csak az

LONDONI IRÓNÖK LAKOMÁJA.

soknak való név. László nevű lakatot az öregapám se ösmert, talán nem is lehetséges, de azért meg lehet próbálni.

— Reményem, áll a múltkori szavunk, — törte meg a csöndet a nagyapa.

— Nem szoktam a kötelet elrágni, — felcse a lakatos gögösen.

— Úgy állapodtunk meg, hogy a fiút kitanítja a mesterségre.

— No, no, — bólintott fejével a mester.

— De már azt nem szeretném, hogy a fiúval mégis úgy bánjon, mint más inasokkal szokás, hogy az öreg legények megüssék, fülét megcibálják, mert a fiú igen önérzetes és ki nem állná.

Az öreg Disznósy kételkedve csóválta szőrös, idomtalan fejét, melyen rajta volt a mongol-typus.

— Hogy ki nem állná? Kiállja azt mindenik. Nem látjam még én soha lakatos-inas-

pedig a tartási pénzt illeti, azt előre kifizetem egy félévre.

S ezzel elővett egy zacskót az oldalán logó börtarisznyából és kiöntötte tartalmát a pulpításra, csupa fényes, csillámló huszasokat, a melyekből három tett ki egy forintot.

— Egy fél esztendő száználvezvan nap, tehát itt van kilenczven huszas, olvassa meg kegyelmed.

Disznósy uram föltette a rezes okulárét savószínű szemre, s elkezdte megszámlálni a huszasokat, külön garmadára rakva, egy, kettő, három, négy, fel egész ötvenhatig, itt aztán elunta a monoton dolgot és így szólt:

— Ej no, ha eddig stimmel, ezután is stimmel, — mire a kezével nagy hirtelen besöpörte mind a két ezüstgarmadát a nyitva álló fiókjába, melynek alján tallérok, huszasok és mindennemű rézpénzek voltak összehalmozva.

kellett, hogy az urak kapjanak rá a mesterségünkre. Akkor aztán miből élünk meg?

A városka egyéb lakosai sem vették komolyba a Borly fiú lakatosságát.

— A kis Kapet Lajost is csizmadiához adták inasnak a hóbertos párisiak, — emlegette Buriusz Ferencz, a városbíró.

De maga Disznósy uram hova-tovább kezdett más nézetten lenni s nem egyszer lehetett hallani, a mint a fiú felől beszélget magában.

— A külseje egy patikáros legényé vagy egy grófé, de a lelke, az egy igazi lakatos lelke.

Egy félév alatt csakugyan bámulatos eredmény lett. A fiú fölszedte az egész mesterséget az öt újjába, úgy hogy csodájára járhattak volna. Minthogy a rajzolásra is igen könnyű vala a keze, többet ért a legjobb öreg legényeknél is, a második félévben pedig egy olyan lakatot talált fel, hogy Disznósy uram majd megholondult örömben, jeges borogatásokat

A portugál királyné. A spanyol király.

LÁTOGATÁS AZ «V. KÁROLY» PÁNCZÉLOS HAJÓN.

kellett rakni a fejére, legott szabadalmat is vett rá s megküldte egy bécsi üzletnek a mintát, a ki negyvenzer ilyen lakatot rendelt ennek folytán, mire másodsor is borogatni kellett a Disznósy uram fejét.

Mikor egy kicsit magához jött, megíratta a bécsi üzletnek, hogy negyvenzer lakatot ugyan nem készit (minek is volna annyi lakat a világon?), hanem öt darabot, a mi kész, itt küld prezentbe. A másik levelet pedig megíratta Sulyomra a kasznárnak, mellékelvén ahhoz, mintegy harmincz darab huszasokat, irván, hogy a fiú odáig emelkedett agyvelejének ékeségében és kezének ügyességében, miszerint e naptól kezdve, nem hogy a nemzetes kasznár úr fizetne érte naponként félhuszasokat, ellen-

kezőleg, ő (Disznósy Mihály) fizetend a fiúnak naponkint két egész huszasokat.

(Folytatása következik.)

A SPANYOL KIRÁLY PORTUGÁLIÁBAN.

XIII. Alfonso kiesi kora óta rokonszenves érdeklődés tárgya Európaszerte. Mikor a világra jött, már félárva volt: atyja, XII. Alfonso, pár hónappal előbb halt meg tüdővészben, alig huszonnyolcz éves korában. Édes anyja szeméből nem a boldogság mosolya sugárzott, hanem az özvegyiség nehéz könnyeseppje hullott aranyos hősőjére. De Mária Krisztina, az özvegy királyné erős lélekkel és okos körültekintéssel fogott hozzá kettős feladatához: fiának a trónt, s fiát a trónnak megtartani. Minden jel arra

A spanyol király. A portugál trónörökös.

A portugál királyné. A portugál király.

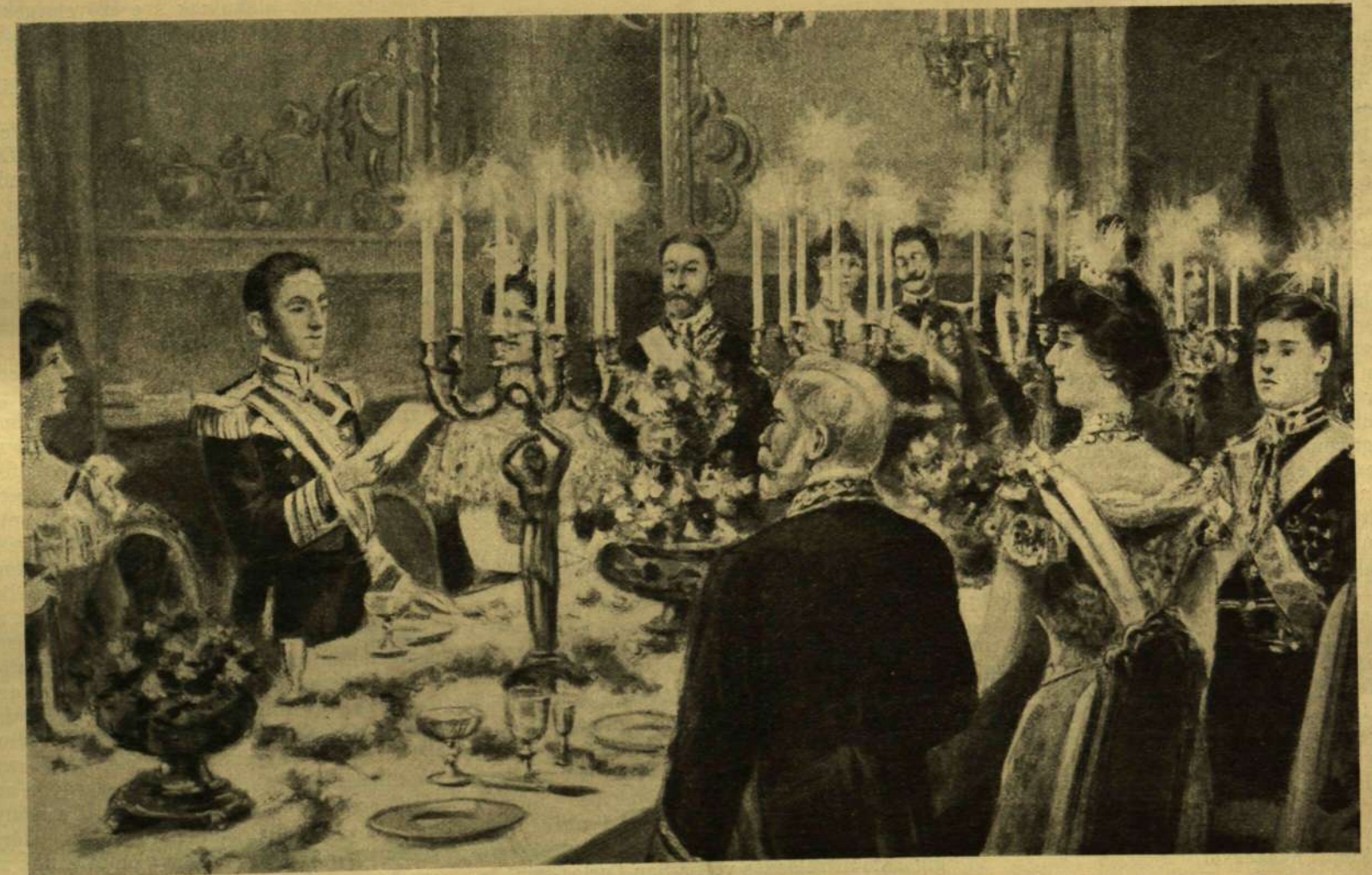
VADÁSZTÁRSASÁG VILLAVICTOSÁBAN.

mutat, hogy tizenhat évi regensége alatt mindkettő sikerült neki.

Mikor XIII. Alfonso, körülbelül másfél évvel ezelőtt, édes anyjától átvette az uralkodást, első gondja az volt, hogy országát és népet megismerje. Kitoró lelkesedés, igaz szeretet fogadta körütyében mindenfelé. A népével való közvetlen érintkezéstől mintegy megedzve, megférhódva tért vissza az ifjú király palotájába, hogy az előkészületeket megtegye egy nagyobb körüthöz: a külföldi udvarokhoz.

Az első látogatás a szomszéd Portugáliának szólt. A múlt évi december 10-én érkezett fényes kísérettel Lisszabomba és egy egész hétig élvezte a portugál udvar és nép vendégszeretetét. Ez a hét szakadatlan sora volt az ünnepi lakomáknak, szemképrázató látványosságoknak és szórakoztató mulatságoknak.

Lisszabontól már mintegy száz kilométer-

UDVARI ERÉD AZ AJUDA PALOTÁBAN.

A SPANYOL KIRÁLY LÁTOGATÁSA PORTUGÁLIÁBAN.

AMÁLIA PORTUGAL KIRÁLYNÉ.

nyire miniszterekből és főurakból álló küldött-ség fogadta a királyt, kinek üdvözlésére a közeli Santarem város diáksága is kivonult.

A lisszaboni pályaudvaron megjelent Don Carlos portugál király, Don Alfonzo trónörökös és az udvari főméltóságok kíséretében. Már ott voltak a fogadásra egybegyűlt diplomaták, főrendek, képviselők, Lisszabon érseke, a városi tanács, a hadsereg és a tengerészet főbb képviselői, valamint a spanyol kolónia előkelőségei.

Pontban egy órákor robotott be a vonat. A két király szívélyesen összeölekezett. A feldisznított váróteremben Lisszabon polgármestere a város nevében üdvözölte a királyi vendéget. XIII. Alfonzo válasza után a történeti nevezetességű díszfogatokra ültek és a lakosság lelkes tüntetése közt vonult a fényes menet a király részére berendezett Belem-palota felé.

Itt Amália királyné fogadta a fejedelmi vendéget. Itt történt az udvarhölgyek, a miniszterek és főméltóságok bemutatása: később külföldi diplomaták fogadása.

Este kilenc órákor udvari ebéd volt az Ajuda-palotában.

Mária Pia özevgy királyné ezüst-fehér selyem ruhát viselt, fején ragogó gyémánt koronával. Don Alfonzo spanyol tengerügyi egyenruháját öltötte fel mellén a «Torony és Kard»-rend nagykeresztjével, az aranygyapjas renddel és a III. Károly-rend nyakláncával.

Amália királyné ruhája rózsaszínű selyembrokat volt, ezüst applikációkkal; homlokán drága gyémánt diadémmal, s mellén ritka szép-szerű gyémánt nyakékkal.

Don Carlos tengerügyi egyenruháját vette fel, mellén az aranygyapjas-renddel és a III. Károly-rend nyakláncával.

14-én hajón és vasuton Villaviciosa utaztak, a következő két nap pedig hajtóvadászatok voltak nagy vadakra, melyekben Amália királyné is részt vett andaluziai festői öltözetben. Este népmulatságokat, nemzeti táncokat mutattak be.

17-én délután a királyi családtól szívélyesen elbúcsúzva, egy feledhetetlen hét gazdag emlékeivel indult vissza az ifjú Alfonzo spanyol hazájába.

Érdekesnek tartjuk ez alkalomból emlékezetbe hozni, hogy Amália portugál királyné 1896-ban három napig időzött Budapesten. József főherceg leányának, Mária Dorothea főhercegnőnek Fülöp orleansi herceggel való egybekelése idejében volt ez, midőn a királyné a Bécsben végbe ment esküvő után lerándult a magyar fővárosba, hol kíséretével a «Hungáriá»-ban szállott meg. Itt az akkori miniszterelnök, báró Bánffy fogadta s bemutatta Szalay Imre miniszteri tanácsost, a Nemzeti Múzeum igazgatóját, mint a királyné budapesti kalauzát. A királyné aztán Szalay Imre kíséretében mindenekelőtt Budavár nevezetességeit nézte meg, hosszasan imádkozott a Mátyás-templomban, majd a remek kilátásban gyönyörködött, melyet nem győzött eléggé magasztalni. Este az Operaszínházban a «Hunyadi László» előadását hallgatta meg. Mivel teljes inkognitóban utazott, kilétét alig sejtette valaki, de szépsége, igazán fejedelmi alakja általános feltűnést keltett.

A következő napon a Nemzeti Múzeumot szemlélte meg igen behatóan s kiment a Városligetbe az országos kiállítás területére is, hol a történeti csoport még akkor együtt volt. A Népszínházban is megfordult a királyné, s a cigányzene annyira megtetszett neki, hogy másnapra szállodájába rendelte Munczi zenekart.

Itt időzésének utolsó napján a Margit-szigetre rándult ki, majd a főváros főbb utcáin tett sétakocsizást s minden alkalommal a leg-hízelgőbben nyilatkozott Budapest szépségeiről.

NŐI KONGRESSZUSOK.

A nők egyenjogúsításáért folyó küzdelemnek ma már hatalmas, kifejlett szervezete van, mely behálózza az egész művelt világot. Seregeseit alakítják a különböző célú nőegyesületek, úgy hogy ez idő szerint magában Németországban nem kevesebb, mint negyedszázaléka nőegyesület működik. A hasonló célú társaságok szövetségekké alakulnak s e szövetségek életerejét az a körülmény bizonyítja legjobban, hogy nem merülnek ki immár a férfiak ellen folytatott küzdelemben, hanem ráérnek egymás ellen is háborúságot folytatni.

Ugyanis az ipari munkásnőknek érdeke egészen más, mint a szellemi munkásné. Emennek még ki kell erőszakolnia a jogot a munkára, de a másoknak van már munkája sok is és épen ellenkezőleg a túlerőltetés korlátozására kell törekednie. Így hát a szocialista munkásnők szövetségei nem ritkán hadi lábon állanak a polgáraszonnyok szervezeteivel. — sőt akadt már olyan nőegyesület is, mely hadat izent az egész nőemancipációnak és azt hirdeti, hogy az asszony maradjon meg régi helyzetében. Ez az érdekes egyesület Amerikában született meg s már lapja is van «The true woman» czímmel.

A szövetségek életében legjelentősebb mozzanat az évenként lezajló kongresszus, a mikor a női jogok megvitatására mindenfelől összesereglenek a lelkes feminista apostolok. Az utóbbi időben különösen harezias volt a kongresszusok hangulata, mert a német Möbius doktornak és követőinek kiméletlen támadása rendkívül heves visszahatást szült. Az igaz, hogy az antifeminista indulat túlzásba hajította a tudós professzorokat, mert az már igazán nem tartozott a tárgyilagos vitához, mikor pl. ráidéztek a nőre egy japán filozófus mondanását, mely szerint a nőnek ötféle betegsége van, úgy mint: az engedelmesség, rosszakarát, perlekedés, féltékenység és tudatlanság! Felelet gyanánt egyik angol írónő egész komolyan azt tanácsolja a leányoknak, hogy egyáltalában ne menjenek férjhez addig, míg a férfiak föl nem emelkednek mély erkölcsi romlottságukból és el nem érik a morális tisztaságnak azt a fokát, melyen a nők állanak.

Be kell azonban ismernünk, hogy a női

kongresszusok gyakran igen érdekes kérdéseket vetnek föl s magas szárnyalású, tárgyilagos vitákra adnak alkalmat. Ilyen érdekes kérdés a katonai szolgálat ügye. Az antifeministák leg-hangzatosabb érve a nők egyenjogúsítása ellen az volt, hogy miként mernek az asszonyok az államtól egyenlő jogokat követelni, ha nem vesznek egyforma részt a legsúlyosabb teher viselésében: a véradóban. A haza áldozatát követel a jogokért cserébe s ebben a pontban a nő sohasem lesz képes a férfival egyenlő szolgáltatásra, tehát be kell érnie a jogok csekélyebb mértékével.

Az asszonyok nagyon ügyesen feleltek meg erre a kérdésre. «Hát az «untauglich» (hadi szolgálatra alkalmatlan) férfiak serege minő jogon élvez egyenlő kiváltságokat a többiekkel, mikor ezek sem róják le a véradót? Különben a nők nem akarják kivonni magukat az állam iránti kötelességeik alól, sőt határozottan követelik, hogy hozzák be náluk is az egyéves önkéntesi szolgálat. Minden nő legyen köteles egy esztendőig az államnak dolgozni; nem a kaszárnyában és a gyakorlótéren, hanem az iskolában, kórházban, óvodában és mindenütt, a hol az állam a humanitás nemes művét gyakorolja. Az ilyen szolgálat végeredményében bizonyosan van olyan becses, mint a tizenkét hónapi masirozás és fegyversörgetés!»

Képzünk a londoni írónők összejövetelét ábrázolja, a mint a kongresszus berkesztése után fényes lakomára gyűltek egybe. Maga a kongresszus igen eredményes volt, különösen a női viselet reformjára vonatkozólag hoztak fontos határozatokat, melyek a mostani egészségtelen öltözködési mód kiküszöbölésére s ha nem is szép, de higienikus, egészségi tekintetben alkalmas, és észszerű ruházatkódás meghonosítására irányultak. Midőn ezt megemlítjük, nem hallgathatjuk el azt sem, hogy a banketten résztvevő hölgyek egytől-egyig a legutolsó párisi divat szerint öltözködve s ékszerekkel dúsan megrakottan jelentek meg.

KÉT ÚJ FRANCZIA SZINMŰ.

Sardou: «La sorcière» («A boszorkány») és Donnay: «Le retour de Jérusalem» («Visszatérés Jeruzsálemből»).

Ha az ember valamely színház működését illetőleg az év elején közre kerülő programmból akar jóslásokat megköszölni, gyakran ki van téve annak, hogy azok a darabok, melyekhez nagy reményeket fűz, kudarcot vallanak s a közönség tetszését jelentékteleneknek tartott művek nyerik el. A szerző nagy neve, vagy a darab vonatkozásai gyakran oly várakozásokat keltenek, a melyekre a darab belső értéke magában nem jogosít fel. Az a két Párisban bemutatott darab, — mind a kettő december hó folyamán került színre — melyről most szólni kívánunk, arról nevezetes, hogy a hozzája fűzött nagy várakozások daczára is nagy sikert aratott.

Az első Sardou új darabja: «A boszorkány» (La sorcière), mely Sarah Bernhardt színházában került színre, Sarah-ja a czimszerepben.

A darab Spanyolországban játszik 1500 táján, az inquisitio rémes uralma alatt. A szerző parasztok s katonák beszélgetései által ügyesen elibénk varázsolja amaz idők viszonyait: meg tudjuk, hogy nincsen pap, hogy a mórok a spanyolokkal valahol össze ne ütközzenek, az embernek egy lépése sem biztos s a máglyák tüze egy percze sem alszik ki. Minden érinkezést a mórokkal szigorúan büntet az inquisitio. E viszonyok közt ismerkedünk meg Don Enrique-vel, a poroszok vezérével, a kinek valami Zoraya nevű nő lányt kell elfognia, mert egy akasztott ember holttestét eltemette s az inquisitio ezt sem enged meg. Toledo vidékén vagyunk s megjelenik előttünk Zoraya, a fiatal boszorkány, a ki gyógyító füveket keres, melyekkel nem egy beteget sikerült már meggyógyítania. Találkozik Don Enrique-vel, a ki a helyett, hogy elfogattá, — ez a megbízása, — beszédbe elegyedik vele, sőt csakhamar belé is szeret. A lány jóvendőt mond neki: nagy szerelmet, sok bajt és korai halált olvas ki tenyeréből. A második felvonásban Zoraya már betek ota szeretője a spanyol lovagnak s szerelmük kölesönös, de nem maradhat sokáig zavartalan, mert kiderül, hogy Don Enrique más lánynak, az előkelő Juanának jegyese. Epen az esküvő

előtt való napon Juana meglátogatja Zorayát, — ki mitsem tud e viszonyról s kedvese menyasszonyát sem ismeri — s arra kéri, hogy betegségéből gyógyítsa ki: minden éjjel, úgymond, felkelek ágyamból s köröskörül járok a házban, reggel pedig, mire felébredek, semmire sem emlékszem. Zoraya felismeri a kormányzó leányában az alkalmas médiumot a hypnotizálásra. (Hiába, nem lehet más-kép, mint ezen modern kifejezéssel megjelölni ezt a fogalmat, melyet ez a mór leány már ismer.) Hypnotikus álomba ringatja s ráparancsol, hogy hagyja el éjszakai sétait, Juana hálálkodva távozik, de alig ment el Zorayának tudtára adják, hogy kedvese menyasszonyát gyógyította meg. Erre Zoraya beoson Juana lakosztályába, ki már várja Don Enrique-ot s bűvös szerekkel elaltatja oly álomba, melyből más, mint ő, nem ébresztheti fel. Ekkor jön Don Enrique s következik egy nagy jelenet közté s kedvese közt, melyben Enriqueon is szerelme győzedelmeskedik, úgy, hogy midőn belép az inquisitio egy küldöttje, hogy Zorayát, kit varázslás és bűbájosság miatt már rég üldöznek, elfogja, fegyvert ragad s a küldöttet leteríti. A zajra sokan odaszaladnak s Don Enrique-ot, ki Zorayával együtt elmenekült, üldözőbe veszik, el is fogják és börtönbe vetik.

A negyedik felvonás, a darab legsikerültebb része, az inquisitio eljárását mutatja be. Ximenes bíboros elnökele alatt összegyűl az egész bíróság, papjaival, orvosaival s készül Zoraya felett ítéletet hozni. Ximenesnek megvan a maga terve: a szegény mór leányt bűnösnek kell nyilvánítani s halálra kell ítélni, de Enrique-nak, a kormányzó vejének meg akar kegyelmezni. E célja szerint is rendezi be a vizsgálatot. Két asszony (kiket Ximenes fogadott fel) azt vallja, hogy látta, mikor Zoraya varázslatot követett el. Amde az ártatlan leány bátran tagad s a feszületre mutatva, odakiáltja vádlóinak:

— Krisztust is a korabeli inquisitorok feszítették keresztre!

De egyszerre, midőn Ximenes egészen leplezetlenül megvallja, hogy ha ő mindent beismer, Enrique szabad lesz, a leány így kiált fel:

— Persze, hogy varázslók, persze, hogy babonázók, a pokolból jövők és kárhozott a nevem!

A szerencsétlent erre a vallomásra máglyahalálra ítélik a lelketlen bírák, Enrique-ot pedig felmentik. — Nem szabad elfelejtenünk, hogy Juana, Enrique-nak jog szerint felesége, meg alzik s a apa, Toledo kormányzója minden áldozatra hajlandó, hogy lányát újra életben lássa. Epen viszik a máglyára Zorayát, midőn a kormányzó megállítja a menetet s a már halálra ítéltnek kegyelmet és szabadságot ígér, ha lányát fölébreszti. Zoraya, nem az élethez való ragaszkodásból, hanem pusztán emberszeretéből kész ezt megtenni s csakhamar meg is teszi. Midőn Juanától visszatér, a kormányzó parancsára szabadon bocsátják, mire ő Enrique-kal szökni készül. A tömeg és a papok azonban okvetlen halálát kívánják a boszorkánynak. Midőn a szerelmek látják, hogy menekvés nincsen, megmérgezik magukat s együtt halnak meg.

Ez a darab bonyodalomban gazdag, romantikus meséje. Legszebben ott ragog az agg szerző tehetősége, hol a hősnőt festi, s a színpadon is ez az alak érvényesül a legjobban. Ritkán látták még Sarah-Bernhardt-ot fényesebben játszani. A hős Don Enrique ellenben (kinek színpadi megtestesítője: Max, szintén Páris legjelesebb színészeinek egyike,) a darabban nem valami hősi jellem s inkább a dróton rángatott alakokra emlékeztet.

«A boszorkány» sikere még a legvérmesebb reményeket is messze túlszárnyalta, s biztosra vehető, hogy a Sarah Bernhardt-színház nagy-kék plakátjai egyhamar nem fogják a járókelők figyelmét más darabra felhívni.

Maurice Donnay sem teljesen ismeretlen em-

A «New-York American» rajza után.

A CHIKAGÓI IROQUOIS SZÍNHÁZ ÉGÉSE. — A kőműves menekülése.

ber nálunk. «Újabb veszedelem»-t csak nemrég mutatta be a Nemzeti Színház. A siker nálunk nem volt nagy, de Párisban (még pedig az első színházban, a Comédieban) egy esztendő alatt száz előadást ért e darab. Új művét Donnay a Gymnase-ban adta elő, mely nincsen kötelezve változatos repertoire tartására s így egy darabot annyiszor játszhat, a hányzor csak akar. Itt a «Retour de Jérusalem»-et («Visszatérés Jeruzsálemből»), bizonyára még hónapokig fogják adni megszakítás nélkül. A siker talán hangosabb volt, mint Sardou darabja bemutatásakor, de nem volt oly tiszta, mert társadalmi tüntetés is vegyült belé. Ha egyesek a «Boszorkány» mögött antiklerikális érzélatot láttak, sokkal könynyebb a «Retour de Jérusalem»-ben az antisemita irányzatot felismerni.

Michel Aubier boldog férje Suzanne-nak, kivel tizenkét esztendő óta él házasságban. Házasságukat hirtelen megzavarja Aubier ismeret-sége Judittal, egy fiatal zsidóasszonnyal. Judit igen művelt asszony s Aubier is művelt ember, könnyen fejlődhetik köztük intellektuális barátság. Az asszony azonban ezzel a barátsággal nem elégszik meg, hanem barátját teljesen akarja birni. Ebbe, bár nehezen, Aubier végre beleegyezik. Az asszony könyörgése s az ellen-álló férfi határozottan komikus s a szerző talán a fatalizmust akarta vele jelezni. Mindez Aubier apósánál történik. Judit egyszerre váratlanul ott hagyja a házat s visszatér Párisba, remélve, hogy Aubier követni fogja. Ez csakugyan a lehető legrövidebb idő alatt be is következik s előmozdít a az is, hogy Suzanne rájön ura hűlenségére s szakítani kíván vele. Aubier beleegyezik a válásba s rögtön ott is hagyja a feleségét Judit Párisban tárt karokkal várja s szerelmüknek — így hiszik ők — mi sem állja útját. A Szentföldön tett nászutazás után (innen a darab czíme: «Visszatérés Jeruzsálemből») Párisban telepednek meg, de nem sok idő kell hozzá, hamar belátják, hogy nem egymáshoz valók. Szakitának ők is. Aubier, ki igen kegyetlenül bűnhődik, kénytelen lemondani még arról a jogáról is, hogy gyermekeit időnként láthassa, mert ezek vidékre költöznek anyjukkal, a ki semmi szin alatt sem hajlandó vele kibékülni.

Ez volna a darabnak elég vékony meséje. Amde sokkal több van a darabban tulajdonképen a bonyadalomhoz nem tartozó rész: képez Aubier és Judit közös háztartásából. Közös háztartás — nem házasság, mert Judit a szabad szerelem híve. Egyáltalában: Judit az úr a házban, ő parancsol s minden az ő kedve szerint történik. Az ő barátai s barátfogoltjai — mind hitsorsosai — járnak csak a háztalhoz s a szerző egyszóval elzárja az, hogy végtelen ellenmondást mutasson ki Aubier és Judit szel-leme és felfogása közt s még csak lehetőségét

A NÉZŐTÉR JOBBOLDALI FÖLDSZINTI RÉSZÉ A TŰZ UTÁN.

sem engedje annak, hogy zsidó nem zsidóval (vagy viszont) megérthesse magát.

Amde a dráma szerkezete sem kifogástalan. Házasságtörés Aubier részéről tulajdonképen nem történt, mert csak feleségétől való elválása után lett Judit szeretőjévé. Ez a körülmény,

az ezerhez, 1900-ban már 19-re szállt alá. A nőknél 22-ről 17-re szállt le. A haladás szemmel látható, hosszú életre való kilátásaink javultak, még pedig nagyobb mértékben javultak a nők, mint a férfiakra nézve. A halandóság esőknése a középkorúakra és a fiatalokra vonat-

RÉSZLET A SZÍNPADRÓL, A HOL A TŰZ KEZDŐDÖTT.

HALOTTAK KERESÉSE A KARZATON.

A CHIKAGÓI IROQUOIS-SZÍNHÁZ ROMJAI. — A Harper's Weekly rajzi után.

melyet a szerző már a darab elején — akaratlanul — kiemel, okozza azt, hogy egészen a végső kifejlésig mindig szerenés megoldást várunk s midőn mégis szomorú vége lesz a dolognak, ez nem a mi tévedésünkől, hanem a szerzőből hat ránk kellemetlenül.

Ha a két ismertett színmű értékét össze akarjuk mérni, azt látjuk, hogy Sardou darabja a «Retour de Jérusalem» ellenben gyengén felépített dráma, melyet csak a párbeszéd szellemessége ment meg s melynek nagy sikerét ezen kívül csak egy izgató társadalmi probléma fejtegetése magyarázza.

A MAI EMBER ÉLETTARTAMA.

Egy közelebb New-Yorkban tartott tudományos kongresszuson szóba került a mai korbéli ember átlagos élettartama. Egy hollandi tudós, Landre erre vonatkozólag igen érdekes adatokat állított össze.

Általánosságban szerinte a férfiak halandósága nagyobb a nőkénel, mégis van oly életkor, a mikor a nők halandósága felülhaladja a férfiakét: a 26—28 év és a 41—43 év közti idő. Ebben az életkorban több nő hal meg, mint férfi. Landre megfigyelését megerősítette a londoni Wornér is, a ki még más adatokat is mondott el a halandóság csökkenéséről. 1838-ban a férfiak évi halandósága, minden korban, 23 volt

kozik, más szóval nincs több öreg ember, mint azelőtt, de többen érik meg a közepes kort.

Ez a haladás főleg a gyermekhalandóság csökkenésének s a járványok ritkulásának tulajdonítandó. Ezt láthatni azokból a számításokból, melyeket az amerikai Gore csinált az Egyesült-Államokban 1804-től 1901-ig. Az átlagos halandóság 24 vagy 26 az ezerre, de 1805-ben, mikor nagy sárgaláz pusztított, 30-ra, 1834-ben kolera miatt 28-re, 1849-ben ugyan csak kolera miatt 36-ra, 1854-ben ismét 36-ra emelkedett. A mely években általában emelkedést mutatott a halálozások arányszáma, mindig meg lehetett találni ennek okát egy-egy járványos betegségben.

Hogy a halálozások száma továbbra is esőkenni fog, az a közegészségügy kérdése. Gore az egyes betegségek gyakoriságát is vizsgálta. Megállapította, hogy a szivhaj 1871 óta szaporodik, a gutaütés szintén. A májbajok kissé esőkentek, az agylágyulás is, de már kevésbé. A rák ismét gyakoribb. Roppantúl szaporodik a tüdőgyulladás, harmincz év előtt 14% volt a benne elhaltak arányszáma, ma pedig 22%.

A CHIKAGÓI SZÍNHÁZÉGÉS.

Mai számunkban ismét közlünk néhány képet a chikagói Iroquois-színház égéséről, amerikai képes lapok rajzai után.

Az egyik kép szomorú fogalmat nyújt arról a

pusztulásról, melyet a tűz nézőtérén véghezvitt. Az előlő széksorok a zenekari helylyel együtt tökéletesen elpusztultak, a díszletek porrá égtek. A színpadon végbement rombolását a tűznek másik két képünk mutatja be, melyen egymás hegyén-hátán romokban hevernek a színpadi díszletek, gépezetek, csak a vasalkatrészek maradtak meg, de azok is összerongálva, meghajladozva. A karzatok annyira mennyire épen maradtak, itt a füst ölte meg az embereket, a kik pedig elmenekültek, a folyosókön, a rémületes tolongásban lelték halálukat.

A leégett színház tervrajza is látható mai számunkban; főhomlokzata a Randolph-street nevű utcára nézett, oldalfalait pedig a Dearborn és a State-street vette körül. A színháznak a tűz utáni megvizsgálásából kiderült, hogy bár harmincz kijárat volt, csak egyet tartottak az előadás alatt nyitva: azt, a mely a főkijárathoz a Randolph-streetre nyílt. Ez volt egyik főoka, hogy annyi ember — pontosan 585 — lelte halálát.

EGYVELEG.

* A német császár berlini udvartartásában nem kevesebb mint háromezer különféle szolgálta van alkalmazva, ezek egy harmada nőcseléd.

* A világ legnagyobb bibliáját, egy kézzel irt héber bibliát, a Vatikán könyvtárában őrzik. A könyv sulya 160 kilogramm.

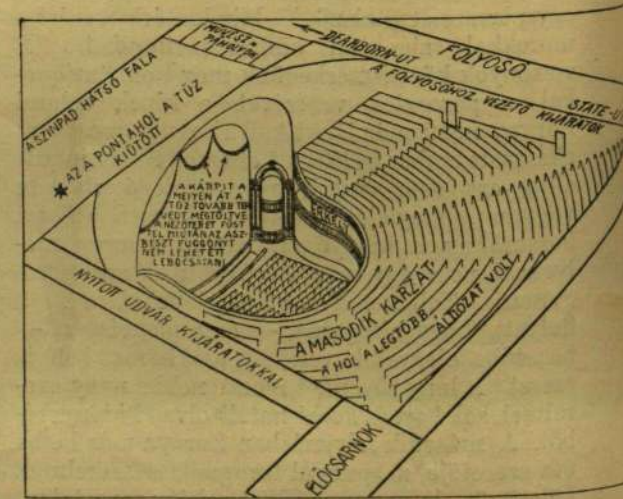
* Az oroszországi Kamisin kertületben, a Volga mellett, még ma is úgy kötik a házasságot, hogy pénzen veszik a menyasszonyt. Egy szebb, előkelőbb családból való leány ára 300—500 korona körül ingadozik, de a kisebb falvakban 100 koro-

nára is leszáll. Az egységét a két fél szülei közt rendszeren hetekig húzódo alkudozások előzik meg.

* A dakotai indiánok azt hiszik, hogy a holdat fogyasztásakor apró egerek rágják meg. Polynesia lakói pedig azt hiszik, a fogyasztást a halottak szellemei idézik elő, kik a holdat megeszik.

* Az angol hajóhad értéke 1813-ban 240 millió korona volt, 1902-ben pedig már 2400 millió koronára becsülték.

* Peruban a házi szolgák kötelesek két első fogukat kihuzatni. Ezen fogak hiánya a szolgálógot jelezi.

AZ IROQUOIS-SZÍNHÁZ NÉZŐTÉRÉNEK ÉS KÖRNYÉKÉNEK HELYRAJZA.

NEFUZA.

HÁREMÖRÖK.

TORNAI GYULA KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN.

Igen érdekes és nálunk szokatlan kiállítás nyílt meg e hó 23-án a városligeti Műcsarnokban. Torna Gyula, kiváló orientalista festő állította ki összes meglévő képeit és műtermének berendezését, bútorait, fegyvereit, szőnyegeit, stb., a melyek a Műcsarnok első négy termét és négy kis fülkét töltik meg. Az első nagytermet a művész néhány magántulajdonban levő nagyobb festménye díszíti, művészi összhangban elrendezve értékes szőnyegekkel, fegyverekkel és dísztárgyakkal. A festmények legnagyobb része Marokkóban és Algírban festett életkép és tájkép. Ezek a négy új fülkében vannak elhelyezve s a fülkék folyosóját a művész egynéhány igen szép, üveg alá helyezett régi mór és spanyol brokát selyemmel díszítette. Az értékes öltözeteket külön terembe helyezte el Torna, nehogy azok a kiállítás összhangját megzavarják. A fegyverek és műtermi dísztárgyak valóságos néprajzi gyűjteménye

Marokkó festői népének, melyeknek hasonmásai Tornainak festményein láthatók. Ritkaságok a falakon függő szőnyegek is.

Torna Gyula 1861-ben Abauj-Torna megyében, Görgön született. Művészeti tanulmányait Bécsben, Wurzinger tanár vezetése alatt kezdte, onnan Münchenbe ment, hol Löffitz tanítványa lett. Hét évvel ezután, midőn a magyar kormány hazahívta Benczúr Gyulát s vezetése alatt megalapította Budapesten a festészeti mesteriskolát, ennek Benczúr felszólítására Torna is egyik legelső tagja lett. Négy évet töltött a mesteriskolában s ekkor megbízást kapott az államtól, hogy Madridban Velasquez «Szövönök» című festményét lemásolja. E másolata ma is az állam másolatgyűjteményének egyik becses darabja. Madridból átrándult Afrikába, Tangerbe, a hol két évet töltött. Ez a két év döntötte el művészi működésének egész irányát, ekkor lett orientalista festővé.

Kevéssel ezután egy angol műkereskedő meglátta egy madridi kiállításon néhány művét s ezek annyira megnyerték tetszését, hogy legott hároméves szerződést kötött a művészszel,

melynek értelmében mindaz, a mit a három év alatt fest, az ő tulajdonába megy át. Ennek a szerződésnek a tartama alatt Torna összes festményei angol és amerikai műbarátokhoz kerültek; «Tetoválas» című képét pedig a washingtoni múzeum szerezte meg. 1895-ben hazajött és azóta csak időről-időre ment át pár hónapra Marokkóba, honnan mindannyiszor vázlatok és tanulmányok egész seregével tért vissza. Legutóbb két esztendővel ezelőtt járt Afrikában, a mikor feleségével együtt az Adriatársaság «Buda» nevű gőzösén utazott, mely Spanyolország és Marokkó közt elcsülyedt. A művészpár azonban a katasztrófából szerencsésen megmenekült. Torna az ő tulajdonképeni genre-jétől eltérő műveket is festett. «Salome táncza» című festménye, mely eredetileg a budai királyi várpalotában volt elhelyezve, onnan a berlini osztrák-magyar nagykövetség palotájába került, a hol általános feltűnést keltett. «Kaméliás hölgy» című festménye Bécsben és Berlinben is ki volt állítva és úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismerésével találkozott. Párisban az 1900. évi világiállításon

ARABS BŰVÉSZ.

INCSÉLKEDÉS.

TORNAI GYULA FESTMÉNYEIN A MŰCSARNOKBAN LEVŐ KIÁLLÍTÁSÁN.

éremmel tüntették ki. Az említetteknek kívül még főbb alkotásai: «Európai zsákmány», «Tanyai zálogház», «Tam-tam», valamint «Arabs könyvesbolt», «Háremőrök», «Incelkedés», mely utóbbi kettőnek sikerült reprodukcióját lapunk mai számában is közöljük.

Tornai mostani kiállítása úgy jött létre, hogy a művész a nyár elején hosszabb, esetleg több esztendőre terjedő földközi utazásra indul, s azért adja el összes meglévő képeit és műtermének gazdag berendezését. Az utazás során a művész leginkább a genreinek megfelelő országokat: Japánt, Kínát, Borneót, Szumátrát, a Káukázust készült bejárni, de e mellett Marokkóba, Tuniszba, stb. is ellátogat. Szandéka az, hogy az említett országok legszebb és legfestőbb pontjain hosszabb időre megtelepszik és mindenütt egy-egy érdekes képsorozatot fest s hazatérése után az egész gyűjtemény kiállítja.

EGY NÉVTELEN HŐSRŐL.

Besüppedt sirok, kidölt fakeresztek felett rohog előre az angol gyarmatiügyi politika. De ha ezek a sirok beszélni tudnának, sok minden kerülne nyilvánosságra egy hatalmas nép kaptiságáról; az a sok özvegy és árva szava, mely felhangzik Dél-Afrikában, belefut az angol gyárak gépezetében és senki se tud rólok többet.

A szabadságért rajongó délafrikai boer nemzet ügye megragadott egy magyar ifjút s elment oda, hogy többé vissza se térjen. Gróf Wass Albertet, az alig husz éves ifjút két éve már, hogy agyonlőtték. És a közönség már talán el is feledkezett róla. Most — sok hányódás után — megjött utolsó leve s egy pillanatra ismét előtűnik áll az ideális lelkületű fiatal ember.

Gróf Wass Albert — kinek arcképét halálakor lapunk 1902. évi 25-dik számában bemutattuk — mint jeles tanuló végezte az iskoláit, az egyetemen kitüntetéssel tette le vizsgálatait. Jogi pályára készült, bár a filozofia inkább vonzotta. Társadalomtudományi tanulmányairól tanuskodnak nagyszámú fenmaradt jegyzetei. És e nagy szorgalma közepett egyszer meglepte a boer szabadságharc. Ettől fogva nem volt nyugta. Kiment atyja birtokán a ménesbe, felült a legszilajabb lovakra és lóhátról gyakorolta magát a lövésben, majd megfordítva ult a nyeregbe és visszafelé lövöldözött. A kis grófnok, a kik rajongó szeretettel szerették Albert grófot, mulattak testvérök hőbortjain. És Albert gróf az ő «mulattásukra» szabadon engedte vágatoló lovát s úgy szedte fel a nyeregből lehajolva a földről a köveket.

Később elment Párisba tanulni. De egyszer eltűnt onnan. Hollandiába utazott. Tártyált a boer ügy barátaival, beszélt Krügerrel és ez elhatározó volt életére. Elhatározta, hogy a boerokhoz megy. Hollandiából visszament Párisba és itt várta be, míg a boer ügynökség az indulás idejét elhatározhatta. A távirat, mely Wass grófot az utazásra szólította, késve érkezett s ő más úton sietett már elindult hasonló érzelmű társai után. Azonnal hajóra szállt Marseilleben és Lasepalez felé igyekezett, hol hajója szénrakodásra megállt; itt azonban nem engedték kiszállni s így csak Durbanban szállt le s innen Lorenzo-Marqueze ment. Útközben még két magyar emberrel ismerkedett meg, kik szintén a boer ügy segítségére siettek. Wass gróf lovat vett és egy kaffer szolgát fogadva, a Sábí folyó mellett megindult a boer tábor felé. Már nem messze voltak céljuktól, midőn hirtelen előtűnt termett egy angol előőrs csapat. Három tiszt vezette, néhány kaffer volt velők s bekerítették őket.

«A kezét feltartani!» Kiáltott az előőrs vezetője, a megadás jelét követelve. Mind teljesítették a felszólítást, csak gróf Wass Albert nem. Ő egy nemzet ügyéért szállt nyeregbe s mielőtt elérné társait, csúfos fogságba kerülni nem akart. Előlovagolt, elővette fegyverét és célzott. Az angol gyorsabb volt és lőtt. Gróf Wass Albert, a gyerekeru, husz éves ifjú lefordult a lóról. A golyó szíven találta. Az előőrs erre közelebb jött és leszúrták kaffer szolgáját is.

Igy végződött be egy ifjú ábrándos élet, gyorsan, kegyetlenül. Leveleiben azt említi, hogy átszökése biztos volt és ime, ily szomorú vége lett. Gróf Wass

Albert meghalt a nélkül, hogy beváltotta volna azokat a reményeket, melyeket életéhez fűztek mindazok, a kik alapos készütségét ismerték. Most a névtelen hősök között, jeltelen sírban pihen. El van temetve mellette a boer szabadság is, melyről ő álmodott.

Midőn atyja, gróf Wass Béla, elmondotta ezeket nekem, szeme könnyel telt meg, de könnyein is keresztül ragyogott az apai büszkeség, mintha azt mondta volna: ez az én fiam volt.

Utolsó levele a következő: Páris.

Édes jó Papa! Rég idő óta hazug levelekkel csalogatok mindenkit; leveleim Párisból járnak, de magam ezóta a boeroknál vagyok. Nem könnyelműen vagy megfontolatlanul lépek át — most először — atyai hatalmának korlátain. Hogy nem szóltam előbb, hogy hazug levelekkel áltattam, bizony csúf. Pusztán mentésem: ha szólók, nem jutottam volna ki oda. De nem is vagyok szabad ember: nem egyedül mentem és egyikük se szólhatott, a míg nem fűtülhetünk az angol szaglásoknak és tisztviselőknak. A titoktartás boer nemzeti ügy volt. Ezért hát ne is szóljon senkinek; nem vágom a nyilvánosságra, már azért sem, mert boszantana az a sok hibás és ostoba kombináció, melyekben az erdélyiek páratlan élelműséggel mindent boldogtalan szerelemre vagy hasonlókra szoktak vezetni. A családon kívül ne tudja hollétemet senki, az atyafiságból csak a legbenfentesebbje. Az egyetemnél és a katonaságnál is csak károm lenne, ha tudná. — Ne járjanak utána, ha, merre mentem, milyen úton. Ok nélkül rávezetnek az angolokat a netalan utánam jövő nyomaira; engem úgy se ér utól a telegramm sem, már régóta; ellenben az angol hatóság főjelentene, később a magyar hadsergegnél megbüntetnek, ha visszajöttem; egy pár arra lopódzó boert pedig leszedne lováról az angol. Az is a mi lelkiismeretünkön száradna. Érettem ne aggódjék, nekem azóta biztos volt átszökésem. Dél-Afrikában pedig nagyon barátságos az élet a boer táborban.

Pénzem nem volt, tehát kölcsön vettem 900 frtot Pataytól, ki úri tapintattal soha se kérdezte, mire kell s ki csak annyit tud, hogy Párisból elutaztam már két hónapja. Ne hagyja őt papa egy hétig se 900 frtja nélkül, melyre szüksége van. Ez egyetlen kérésem. Lakása Rue des Ecoles 33. Ha valami felvilágosítást akar felőlem, tőle kérddék, vele voltam legutóbb, míg vártam hajóm indulását. Patay Tibor jövő télen — úgy mondta — Kolozsvárt akar jogászkodni. Rachel megkérhetné Wass Györgyöt nevében, hogy vigye vizitázní. Sógora ögrórt Pallavicini Rogernak.

Iszonyúan kell szietnem, pár óram van 10 levél megírására, melyben minden levelező barátomat tudatom, hogy egy-évre ne irjanak. Rachel kap tőlem levelet a napokban. Az lesz az utolsó hír felőlem. Marikát, Ilonát, Endrét magam értesítem, Erdélyben Duda kap értesítést és Bethlen Kálmánka, — az index biztos. — Még okvetlenül ki kell jelentenem, hogy nem valami elégedetlenség taszított ki honomból. Papánál szeretbőm apát nem ismerek, nem vagyok hát elégedetlen sem vele, sem másval. Ha nem volna eshetőség, hogy én bórral kerülök haza, úgy az egész paprost egy hálairattal töltöten meg. — Mindig mondtam, vágyom egy háborúra s ilyen nem mindennap kínálkozik, hogy oskolának pedig páratlan, azt papa is belátja. Nagypapáéktól szeretettel búcsúszóm, rövid viszontlátásra. Hirt két évig ne várjanak felőlem s a hallgatás jót fog jelenteni; ha baj ér, megsürgönyzik nevémet a War Oficénak. Nevémet közzé teszik Angliában s az oranjei konzulátust megkértem Hágában, hogy rögtön tudassák papával. Minden más hír tehát alaptalan lesz. Ne higgye, hogy nem érzékenyen búcsúszóm, a miért sietve teszem, a mamát pedig forrón csókolom ezerszer.

Édes jó Papának szerető fia (ha engedetlenségem után is visszaveszen fiának) Albert.

A levél végső sorait hasonmásban is közöljük:

Édes jó Papának szerető fia (ha engedetlenségem után is visszaveszen fiának) Albert.

HÁBORÚS KÉSZÜLŐDÉSEK KELET-ÁZSIÁBAN.

Kelet-Ázsiában farkas-szemét néz egymással Oroszország és Japán. A diplomaták alkudoznak, húzzák-vonják az összeütközést, talán csak azért, mert a kegyetlenül hideg kelet-ázsiai télen egyik fél sem nagyon óhajt verekedni. Az alkudozás ugyan a sima udvariasság nyelvén folyik, de a szeme szikrázik, a keze ökölbe van szorítva mind a két félnek. Csak egyetlen egy elhatározott vagy megfontolatlan szó s egymásnak ront a két ellenfél.

Az ide mellékelt térkép a ma még békés harczeretet s az ellenfelek hadi erejét s azoknak elhelyezkedését mutatja be.

A két nagyhatalom összes hadi ereje (háború idején) a következő:

Table with 3 columns: Category, Russia, Japan. Rows include: Összes katonák száma, Összes tisztek száma, Ágyúk száma, Lovak száma, Részletezve: Összes rendes gyalogság, lovaság, tüzérség, Tartalék.

s ezenfelül még mind a két hadseregben vannak mérnökök, szekerészek, stb. Látjuk tehát, hogy Oroszország tetemesen sokkal erősebb, mint Japán, csak hogy Oroszország itt Kelet-Ázsiában nem tudja kifejteni egész haderejét. Jelenleg Oroszországnak csak mintegy 300,000 embere van Kelet-Ázsiában s ez gyorsan nem szaporítható, mert a szibériai vasuton mai nap még nehéz a szállítás, és főleg igen nehéz ennek a temérdek katonának az élelmezése. Még így is nagyobb azonban a kelet-ázsiai orosz haderő, mint az egész japán hadsereg.

Másképen áll azonban a dolog a tengeren. Általában Oroszország tengeri hatalma szintén tetemesen nagyobb ugyan, mint Japáné, de Kelet-Ázsiában az orosz haderő felét sem teszi a japáni tengeri haderőnek. Általánosságban ugyanis van

Table with 3 columns: Category, Russia, Japan. Rows include: Nagy hadi-hajója, Csirkáló hajója, Egyéb hajója, Torpedó-naszádja és pusztítója, Összes haderő.

Csak hogy Kelet-Ázsiában Japán 110 hajót mozgósított, Oroszország pedig eddig még csak 53-at. A japánoknak háborúra készen vár 73 torpedó-naszádja, míg az oroszoknak csak 20 van készletben. Azonkívül a japáni hajók kitűnően fel vannak fegyverezve s igen jó hadihajóknak látszanak. A legnagyobb japáni hadihajó, a «Mikaszava», a mely 15,000 tonnás, míg a legnagyobb orosz hadihajó, a «Czarevics» csak 13,100 tonnás. A japáni hajók ágyúkkal is kitűnően fel vannak szerelve, sőt bátran mondhatjuk, hogy jobban, mint az orosz hajók. A tengeren viselt háborúban azonkívül Japánnak óriási előnye az, hogy otthon van s temérdek jó kikötő fogadja a be a vizekkel teljesen ismerős japáni hajókat. Az oroszoknak csak Vladivosztkot, Port-Artur és Tai-lien-van (vagy Dalni) a számba vehető kikötőjük. Vladivosztkóban van védett kikötő, fegyvergyár, száraz dokk, úszó dokk, szénraktár stb. de jelenleg be van fagyva. Port-Arturban van zárt medence, száraz dokk, javító műhely, szénraktár; Tai-lien-vanban szintén van javító műhely és szénraktár. Japánnak azonban 10 hadi kikötője van (Jokosuka, Kure, Szaszébo, Maizum, Nagaszaki, Kobe, Matszuve, Ominato, Tokasika, Czushima), a melyek közül a legfontosabb Kure és Nagaszaki, továbbá Kobe, a hol torpedó-javító műhely van.

Úgy látszik tehát, hogy Japán a tengeren erősebb, mint az orosz s legalább is sikerülnie fog hatalmas haderőt az orosz érdekerületekre átszállítania. De hogy aztán szárazföldön megy-e valamire, az már más kérdés. Reméljük azonban, hogy nem kerül kenyértörésre a dolog!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Új eredeti regényünk. Lapunk legközelebbi számának «Regénytar» mellékletén új eredeti regény közlését kezdjük meg. Címe «Három asszony», szerzője Zsigány Árpád, kinek egy történelmi regé-

(A térképen látszó körök a Port-Arturtól való távolságokat jelzik 300 kilométerenként.)

A KELET-ÁZSIAI VISZÁLY SZINHELYÉNEK TÉRKÉPE.

hez s a többiben is mindig van valami, a miért érdemes elolvasni. A csinos kiállítási kötet a Budapesti Hírlap kiadásában jelent meg. Mutatványul a következő verset közöljük belőle:

Örömet élek...

Örömet élek, még sok évre várok, De a nagy utra ma is készen állok. Volt törődésem, más egyéb rovásom, De megfizettem. — Kész a számadásom.

Kedves volt nékem ez a bús planéta, Katona voltam s egy kicsit poéta. Kardomat bízom jó legényfiamra, Majd ha az eljön, kinek Isten szánta.

Fiam viselje becsülettel kardom, Ám nem örökség az én méla lantom. Tarbikor tudja, kivirul szavára, Majd ha az eljön, kinek Isten szánta.

Földi javakban kicsi volt a részem, Föl se panaszlom, elég volt egészen. Földig szegény az, a ki mást sem bírva, Annyi övé csak, mi nevére írva.

Nekem a jókat kegyesebben oszták: A merce jártam, enyém volt az ország, Völgye meg halma, — soha ilyen telket! — Mind az enyém volt, miben kedvem teltet.

Hol szives szóér szives szókat adtak, Hol távozóban szívől marasztottak, A hol pihentem, a hol elmulattam, Odáig terjed az én urodalmam.

Sok jóbaráttal szivesen tanyáztam, De sok kis leányunk kedvét eltaláltam! Sok szép asszonynak ismerőse lettem, Sok közül egyet nagyon megszerettem.

S ha óram eljön, miben kedvem teltet, Itt hagyom másra, de nem ezt az egyet. Légi utakra a kik együtt jártak, Bajos elválni az öreg madárnak.

S mikor az egyik leesett az élről, Jobb, ha a másik meg utána szedül. Vaj! ki ne szánná egyedül az árját, Krúgátva, hiva öreg darupárját.

«A nádasban.» Karazin Nikolajevics Nikola orosz író nagyszerű regényét, melyet lapunk olvasói «Regénytar» mellékletünkről ismernek, most kötetben is kiadta a Franklin-Társulat. A regény, mint annak idején elmondottuk, tartalmi összefüggésben van a szerző egy szintén nálunk megjelent régebbi regényével, «A két ábú fakas»-sal, melylyel együtt — bár mindegyik külön-külön egész — kiválóan érdekes olvasmányul szolgál. Találó szinkekkel rajzolja az Ázsia és Európa határán levő apró orosz helységeken folyó életet, egy regényes, megindító és mégis az élet erejével ható történet keretében. A szerző sikerült illusztrációival ékesített kötetet szép magyarsággal fordította Ambrozovics Dezső; ára 2 korona 50 fillér.

«Homokba írt mesék.» Négrádi László kis e'beszé'és-gyűjteménye, melyről nemrég méltányosan emlékeztünk meg, most a Franklin-Társulat «Vasárnapi könyvtár» című népies állalatában is megjelent, melynek közönsége bizonyára szívesen fogadja természetfestő szépségeiért. A csinos füzet ára 40 fillér.

Művészeti divatok. Kumlík Emil élvezetes, könyved stílusú tanulmányt írt a «Művészeti divatokról» és ezt a munkáját, a melyet a pozsonyi Toldy-Kör, a hol a szerző felolvasa, pályadíjjal tüntetett ki, most egy kis füzetben kiadta. A tartalma olyan, hogy minden művelt embert érdekel. Sorra ismereti az egymással viaskodó különböző művészi irányokat és áramlatokat és bírálja azokat a maga fölfogása alapján, a mely a művészet igazi elemének a realis szípet és megokolhatóan valószínűt valja. A füzet Pozsonyban je'nt meg.

«Dácia története.» Király Páltól tartalmaz kis füzet jelent meg e zimmel a Franklin-Társulat «Történelmi könyvtár»-ában. Fővonaláiban elmondja a mai Erdély történetét a római uralom alatt, a mi «Dácia» néven a nagy római birodalom egyik tartománya volt. A számos képpel díszített füzet ára 80 fillér.

A «Budapesti Építészeti Szemle» című szaklap szerkesztését alapította, Bobula János halálával fia, ifjabb Bobula János vette át. A havonként kétszer megjelenő folyóirat az építő művészet ügyeit tárgyalja írásban és képmen; szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V., Lipót-kört 10. szám alatt van.

